

Hukuk Bülteni

Rekabet Hukuku | Şubat 2022

REKABET KURULU'NUN E-TİCARET PLATFORMLARINDAN SATIŞ YASAĞI HAKKINDAKİ KARARI

İnternet kullanımının yaygınlaşması ile değişen tüketici alışkanlıklarına paralel olarak, çevrim içi pazaryerleri (e-ticaret platformları) üzerinden yapılan satışların kısıtlanması konusu da sıklıkla gündeme geliyor. Rekabet Kurulu'nun ("**Kurul**"), BSH Ev Aletleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi'nin (BSH) yetkili bayilerinin e-ticaret platformları üzerinden satış yapmasını yasaklayan uygulamasının, Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un ("**Rekabet Kanunu**") 4. maddesini ihlal ettiğine ve söz konusu uygulamaya bireysel muafiyet tanınamayacağına hükmeden kararı, Kurul'un bu konudaki yaklaşımını ortaya koyan ilk karar oldu. İlgili karar Kurul'un, yetkili satıcıların e-ticaret platformları üzerinden satış yapmalarını yasaklayan anlaşma hükümlerine ilişkin tutumunu netleştirmesi bakımından önem taşıyor.

1. BSH'nin Muafiyet Talebinin Kapsamı

Beyaz eşya ve küçük ev aletleri sektöründe faaliyet gösteren BSH, Kurul'dan, yetkili bayilerinin kendi internet sitelerinde BSH ürünlerinin satışını yapabildiği ancak e-ticaret platformlarında satış yapmalarının tamamen kısıtlandığı dağıtım sistemine menfi tespit belgesi verilmesi/muafiyet tanınması talebinde bulundu. BSH, yetkili bayilerin e-ticaret platformlarından satış yapmasını yasaklamanın gerekçesi olarak; marka imajının korunmasını, seçici dağıtım ağının etkinliğinin ve müşteri memnuniyetinin sağlanmasını, platformlardan yapılacak satışların ürünlere ilişkin fikri mülkiyet haklarının yetkili satıcıları dışında üçüncü şahıslar tarafından kullanılmasına yol açacağını ve veri güvenliği açısından platformların güvenlik sistemlerini denetleme imkanının olmamasını öne sürdü.

2. Rekabet Kurulu'nun Değerlendirmesi

Kurul, yetkili bayilerin e-ticaret platformları üzerinden satış yapmasının yasaklanmasının Rekabet Kanunu'nun 4. maddesini ihlal ettiğini ve bu yasağın Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği uyarınca grup muafiyetinden yararlanamayacağını tespit etti. Söz konusu yasağa ilişkin bireysel muafiyet değerlendirmesi de yapan Kurul, bu yasağın bireysel muafiyet koşullarını sağlamadığına karar verdi.

Kurul, e-ticaret platformlarından satış yasağının bireysel muafiyet şartlarından ilki olan etkinlik kazanımı kriterini sağlamadığı kanaatine vardı. BSH'nin bu hususta öne sürdüğü, dağıtım sisteminin etkinliğini sağlama ve marka imajını koruma argümanları yeterli görülmedi. BSH'nin sektördeki çoğu rakibinin görünürlük ve müşteriye daha kolay ulaşılması gibi nedenlerle e-ticaret platformları üzerinden satışları tercih ettiği, internet üzerinden satış yapmayanların bu seçimlerinin temel sebebinin fiziki satışı yeterli bulmaları olduğu ve bedavacılık probleminin yalnızca platformlara özgü bir problem olmadığı değerlendirildi.

Kurul, bireysel muafiyetin ikinci koşulu olan tüketicinin fayda sağlaması koşulunun da sağlanmadığını tespit etti. BSH söz konusu kısıtlamayla tüketicinin yanıltılmasının önüne geçildiğini savunsa da bu kısıtlamanın e-ticaret platformları üzerinden daha düşük fiyatlı ürünlere erişim, ürün çeşitliliği, zaman tasarrufu ve tüketicilerin ürün yorumları ve satıcı puanı gibi uygulamalarla ürün ve fiyat karşılaştırma imkânı gibi pek çok imkânı kısıtladığı kanaatine vardı.

Kurul, bireysel muafiyet koşullarından rekabetin ortadan kalkmaması şartı açısından yaptığı değerlendirmede, e-ticaret platformları üzerinden satış yolunun kısıtlanmasının, fiyat rekabeti ile marka içi ve markalar arası rekabeti azaltabileceği, pazara girişleri engelleyebileceği, yetkili satıcıların internet kanalının önemli bir kısmına erişimini engelleyeceği ve piyasadaki rekabeti görece küçük ve zayıf teşebbüsler aleyhine bozabileceği için rekabeti olumsuz etkileyebilecek potansiyelde olduğu sonucuna vardı.

Son olarak Kurul, BSH'nin kısıtlamanın gerekçesi olarak sunduğu marka imajının korunması, bedavacılık ve müşteri deneyimi gibi sorunların daha az kısıtlayıcı yollarla çözülebileceği değerlendirmesinde bulundu. Kurul, bu kapsamda bir orantılılık değerlendirmesi yaparak, e-ticaret platformlarından satışlar için belli kriterler getirme, e-ticaret platformlarıyla çalışma koşullarının iyileştirilmesi, müşteri şikayetlerini takip sistemi kurma zorunluluğu getirilmesi gibi yöntemlere başvurulabilecekken, e-ticaret platformları üzerinden satışın tamamen yasaklanmasını uygun bulmadı. E-ticaret platformları üzerinden satışın tamamen engellenmesinin rekabeti zorunlu olandan fazla sınırladığı ve dolayısıyla 5. maddenin son şartını sağlamadığı kanaatine varan Kurul, bayilerin kendi internet sitelerine uygulanan standartlara benzer somut ve objektif standartların e-ticaret platformlarındaki satışlar için de getirilerek marka imajını koruma ve bedavacılık sorununu çözme amacına daha az sınırlayıcı alternatif yollarla da ulaşılabilirliğini değerlendirdi.

3. Kararın Etkisi

Kurul'un BSH kararındaki yaklaşımı, Avrupa Birliği (AB) rekabet hukukunda benimsenen yaklaşımdan ayrılmaktadır. AB'de Coty kararı¹ ile şekillenen ve sonrasında Avrupa Komisyonu'nun Dikey Kısıtlamalara İlişkin Taslak Kılavuzu'nda da yer bulan yaklaşım uyarınca, seçici dağıtım sistemlerinde yetkili satıcıların e-ticaret platformları üzerinden satış yapmasının engellenmesi muafiyet koşullarını sağlayabiliyor. Kurul, Coty kararında ilgili yasağın lüks ürünlerin imajında meydana gelebilecek bozulmaları önlemek için getirildiğini ancak BSH ürünlerinin lüks ürün kapsamına girmediğini değerlendirerek, AB yaklaşımının sadece lüks ürünler bakımından uygulanabileceğine işaret etti. Kurul'un Coty kararındaki yaklaşımdan ayrılmasının bir diğer gerekçesinin ise Türkiye'de tüketicilerin çevrim içi alışverişleri içinde e-ticaret platformlarının öneminin yüksek olması olduğu anlaşıyor. Bu bakımdan Kurul'un, sağlayıcıların bayilerinin e-ticaret platformları üzerinden yapılan satışlarını tamamen kısıtlanmasına karşı katı bir yaklaşım benimsediği ve bu yaklaşımın yansımalarının farklı sektörlere de etki edebileceği söylenebilir.

İLETİŞİM

Rekabet Hukuku Danışmanı
Neyzar Ünübol

nunubol@kolcuoglu.av.tr

Avukat
Esen Çakır

ecakir@kolcuoglu.av.tr

---

¹ Case C-230/16 Coty Germany GmbH v Parfümerie Akzente GmbH, 6 Aralık 2017